

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm II. Sollicitè.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

- beneficium, quod ipso facto eo priuatus existat, si jus in illo, vel ad illud non habeat. Dixi autem ordinariè, nam Excipiendum est 1. Si spoliatus consentiat, ut Spoliator ad jus proprietatis probandum admittatur, ut habetur in hoc cap. Sufficit autem consensus tacitus, si videlicet Reum seu Spoliatorem volentem jus proprietatis ostendere, non repellat, aut aduersus iudicem volentem super proprietate cognoscere, non appellet aut reclamet, ita ex Communi *Gabrielius l. 5. Conclus. de Restitut. spoliati. concl. 1. num. 61.*
2. *Mascard. volum. 3. Conclus. 1325.* Excipiendum 2. Si vel ex confessione spoliati, vel ex Actis, instrumentis, vel aliunde notorium sit, spoliato jus nullum competere, sed spoliatori. Ita ex communi *Menoehius remed. 1. recuperanda possessionis. Mascard. concl. 1326.*
3. *Gabrielius eie. conclus. 1.* Adde in causis beneficialibus sufficere si notorium sit, spoliato nullum jus competere, cum non concedatur vitiosus seu non canonicus ingressus in beneficium Ecclesiasticum, uti singulariter notauit *Innoc. in cap. Constitutus. de filiis Presbyterorum. Panorm. in c. seq. n. 10. Gabr. n. 115.* & constat ex *Reg. 1. in 6.* Beneficium non potest obrineri sine institutione canonica; sed in profanis inquit Gabr. secundum communiorem sententiam, ut restitutio denegetur, satis non est, quod notoriè constet de nullo jure spoliati, cum etiam prædo, si spoliatur, restituendus sit. *c. in lit. b. v. nisi etiam notoriè constet de jure spoliantis, vti docet etiam Panorm. incit. c. lit. n. 10.* Excipiendum 3. Nisi vertatur periculum animæ, si restitutio fiat iuxta casum. *c. Literas 11. h. t.* Vbi Marito uxor, quæ propriâ auctoritate se separauit, restituitur quoad omnia, excepto thoro, si ea opponat impedimentum matrimonij dirimens.
5. Occasione textûs nostrî quærunt hîc, an Dominus teneatur ex delicto famuli seu officialis. Resp. cum *Bart. in l. Ne quid. c. 2. ff. De incendio, ruina &c. Panorm. hîc n. 7. Siluest. verb. Nauta. q. 5.* Dominum non obligari ex delicto famuli seu officialis, nisi delinquat in eo officio, cui præpositus est, uti colligitur ex *l. 1. §. familia. ff. De publicanis. §. pensis.*

Instit. de oblig. ex quasi maleficio. Vbi ratio adiungitur, quia aliquatenus culpæ reus est, quod operâ malorum hominum uteretur; idè quasi ex maleficio tenetur. Cæterum si Dominus extra culpam sit, ut quia à callido famulo, quem bonum ac diligentem esse credebat, & ipse deceptus fuit; tali casu non solum in conscientie foro à restitutione damni immunis erit, sed etiam in foro externo, si dominus innocentiam suam probauerit, licet etiam præsumptio juris contra ipsum sit, non tamen est de jure, id est, non tanta, quo minùs admittatur probatio in contrarium.

CAPITVLVM II.

Sollicitè.

PARAPHRASIS.

Scribit Alexander III. ad Vigorensem Episcopum, ut inquirat, quo tempore Henricus renuntiari suo beneficio curato, & si repererit ante factam renuntiationem spoliatum fuisse, testes ab aduersaria parte non recipiat super renuntiatione, priusquam restitutus sit, cum non sit verisimile, Henricum sponte renuntiâsse beneficio, quo erat spoliatus; at verò testes ab ipso Henrico, quibus probare spoliationem velit, si idonei fiat, recipere non intermittat.

SUMMARIVM.

1. Clericus qui renuntiavit suo beneficio, illius etiam possessionem abdicando, non potest postmodum iudicio possessorio ad recuperandam possessionem contra Clericum spoliantem agere, si post factam taliter renuntiationem spoliatus fuit.
2. Nec admittitur etiam si post spoliationem quidem, in manibus tamen superioris facta fuit renuntiatio.
3. Secus si post spoliationem facta fuit renuntiatio sine auctoritate superioris.
4. Nisi forte in talibus circumstantiis, quæ metûs præsumptionem excludunt, vel cum iuramento possessorio etiam edicto renuntiasset.

Intel-

- 1° Intelligi debet hoc cap. in casu, si inter duos Clericos controversia sit, ad quem jus parochiæ pertineat, tum verò distinguendum, vel Titius qui possidebat parochiam, ei actualiter renuntiavit, abdicando statim à se possessionem, iuxta *l. Si quis vi. 17. §. Differetia. ff. De acquir. possess. vbi dicitur quod possessio recedit, ut quisque constituit nolle possidere, hoc enim casu, si renuntians postea eijciatur, non potest agere iudicio possessorio recuperandæ, quia non censetur amplius possedisse, ita colligitur ex textu, & docet *Innoc. hic in fine, & clarus in c. Cum super. n. 3. de Renuntiatione*. Vel spoliatio præcessit, & renuntiatio parochiæ secuta est, tunc vel in manus superioris, vel eius ad quem pertinet acceptare renuntiationem, hoc casu dicendum, quod agenti interdicto possessorio recuperandæ obstat exceptio renuntiationis factæ, ut colligitur ex *c. seq.* Ratio est, quia propter auctoritatem superioris aut iudicis, renuntiatio censetur facta sponte, non ob vim aut metum. *arg. l. Non est verisimile. 23. ff. Quod metus causa.* Consequenter renuntians non admittitur ad repetendam beneficii possessionem, cum ei obstat notorius defectus proprietatis. Vel renuntiatio post spoliationem facta fuit sine auctoritate, tunc spoliatus ante omnia restituendus est, non obstante exceptione secutæ renuntiationis, uti habetur apertè in hoc cap. Ratio adiungitur, quia talis renuntiatio censetur facta, non sponte, sed ob metum, ideòque rescindenda est iuxta *c. Cum super. 5. de Renuntiatione*. Accedit quòd ita renuntians non absolute amisit jus proprietatis, sed cum dependentia à superioris ratificatione. iuxta *c. Admonet. 4. de Renunt.* Ergo priùs restitui debet, quàm de valore Renuntiationis agatur. Ceterùm si spoliatus in hoc casu, non tantùm juri beneficii renuntiet, sed etiam possessorio edicto, & quidem præsentibus amicis suis, seu cum talibus circumstantiis, ut absit præsumptio metus, iuxta *gl. in l. Transactionem. 35. C. de transactionibus*, tum obstat ei exceptio non agendi de spolio. Maximè si etiam juramentum adiectum sit promissioni seu renuntiationi;*

quandoquidem tale juramentum sine peccato feruari potest, consequenter debet. *c. 2. de pactis in 6. & docet Panormit. in fin. huius cap.* Videatur Flaminius Parisus. De resignatione beneficiorum. *l. 13. q. 5. m. 48. & seq.*

CAPITVLVM III.

Accepta.

PARAPHRASIS.

Publius Clericus questus est Alexandro III. quòd per vim Ecclesiã suã spoliatus esset, quamobrem Papa rescripsit, si ita se res haberet, ut Ecclesia restitueretur ei, sed adversarius se defendendo dixit, quòd frustra ei fieret restitutio, quandoquidem eoram Archiepiscopo Eboracensi Apostolicæ sedis Legato Curatus renuntiavit suo beneficio. hoc cognito rescripsit Alexander III. ad Iudices delegatos, si ipsis constiterit, quòd Publius Ecclesiam abiuravit, non coactus, sed sponte, ut ipsi perpetuum silentium imponant.

SUMMARIVM.

1. Non auditur Clericus spoliatus beneficio, contra spoliatorem, si sponte beneficio tali in manibus superioris resignavit, sine ante sine post spoliationem liberè renuntiaverit, nisi post renuntiationem factam longo adhuc tempore beneficium possedisset.
2. Beneficium legitime vacans, statim alteri conferri potest, eo etiam non vocato, qui adhuc possidet.
3. Si tamen de jure vacet beneficium priusquam tradatur alteri possessio, vocari debet qui defacto possidet, & causa cognosci, nisi manifestè iniustus possessor esset.
4. Si tamen per renuntiationem in manibus Superioris factam vacat beneficium, nihil necesse est vocari renuntiantem, si alteri sit possessio tradenda.
5. Nisi defacto post resignationem longiore adhuc tempore beneficium illud absque notoria iniustitia possedisset.
6. Aut in favorem alterius resignasset.